

# Nystartede virksomheder har sværere ved at overleve

## ANALYSE

Færre nystartede virksomheder overlever de første år. I 2006 overlevede 45 pct. af virksomhederne de første fem år. I 2021 var andelen faldet til 41 pct. Fænomenet ses i næsten alle brancher, og i byggebranchen faldt overlevelseshraten fx med 9 procentpoint i perioden.



# Nystartede virksomheder har sværere ved at overleve

Dato: 12. september 2023

9 ud af 10 brancher oplever en lavere overlevelsesrate for nystartede virksomheder. Branchen finansiering og forsikring bidrager til at trække udviklingen op, mens bygge- og anlægsbranchen har oplevet et fald i overlevelsesraten på 9 procentpoint i perioden 2006-2021. Samlet er overlevelsesraten også faldende.

## Analysens hovedkonklusioner:

- For 9 ud af 10 brancher falder overlevelsesraten i perioden 2006-2021.
- I bygge- og anlægsbranchen er faldet i overlevelsesraten fra 53 pct. i 2006 til 44 pct. i 2021.
- Den samlede overlevelsesrate er faldende for de 3-årige virksomheder. Faldet er endnu kraftigere, når man ser på overlevelsesraten efter 5 år.
- Der er stor variation i de nystartede virksomheders overlevelsesrate på tværs af brancher. Blot 30 pct. af virksomhederne inden for landbrug, skovbrug og fiskeri er fx i live efter 5 år, mens andelen er næsten dobbelt så høj inden for finansiering og forsikring.

Fald i overlevelsesraten for bygge- og anlæg i perioden 2006-2021

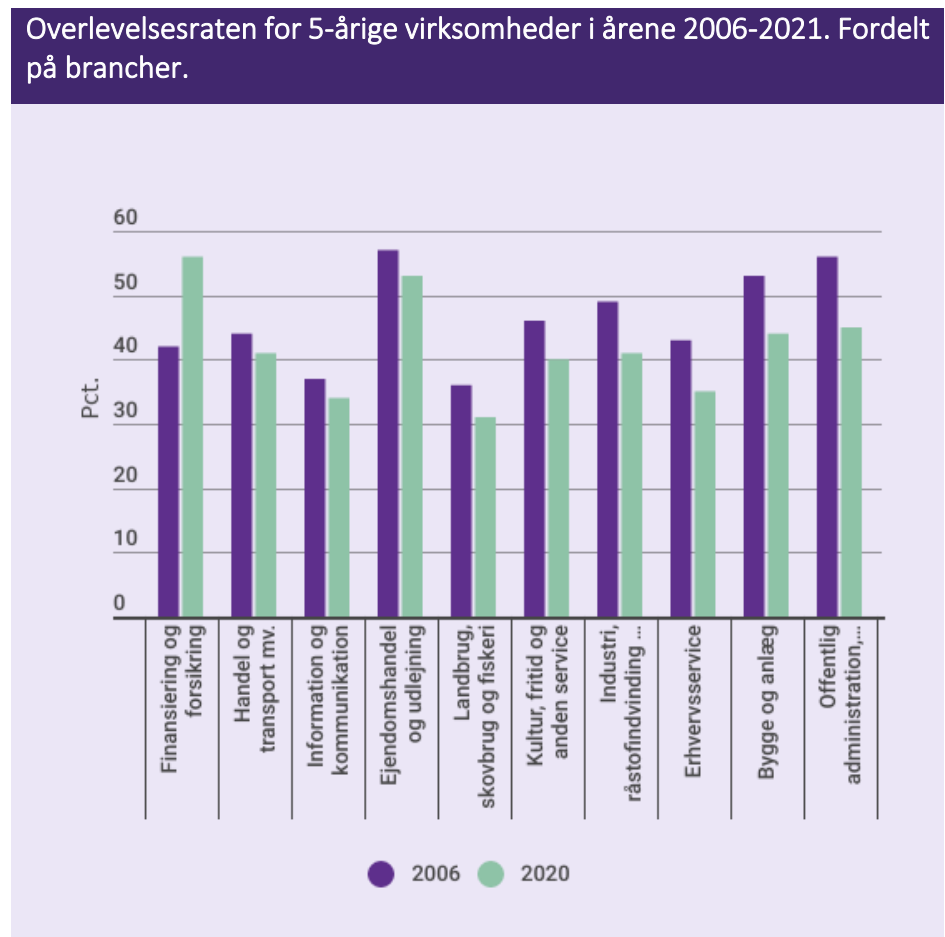
9 %-point

## Udviklingen i overlevelsesraten for nystartede virksomheder varierer kraftigt på tværs af brancher

Chancerne for at overleve de første 5 år har ændret sig markant, alt efter hvilken branche man har stiftet virksomhed i. Figur 1 viser, at overlevelsesraten fra 2006 til 2021 er steget væsentligt for finansierings- og forsikringsbranchen. Her er overlevelsesraten gået fra 42 pct. i 2006 til 56 pct. i 2021; svarende til en stigning på 14 procentpoint.

Dog har langt de fleste brancher oplevet et fald i overlevelsesraten i samme periode. Ser man på bygge- og anlægsbranchen er den gået fra 53 pct. i 2006 til 44 pct. i 2021; svarende til et fald på 9 procentpoint. Samme nedadgående udviklingen har erhvervsservice oplevet. Her er faldet på 8 procentpoint til 35 pct. i 2021.

For 9 ud af 10 brancher er overlevelsesraten faldet



Kilde: Danmarks Statistik

Figur 1

Anm: Brancherne er rangeret efter ændring i overlevelsesraten. Overlevelsesraten er et udtryk for den andel af virksomheder, som fortsat er aktive fem år efter stiftelsesåret.

## Overlevelsesraten efter 3 og 5 år falder.

### Overlevelsesraten er faldende

I løbet af de første tre år fra opstart ophører mellem 43 pct. og 49 pct. af virksomhederne. Efter fem år eksisterer mellem 53 pct. og 59 pct. ikke mere. Desværre stiger andelen af ophørte efter henholdsvis 3 og 5 år over tid.

Den generelle udvikling i overlevelsesraten for hhv. 5-årige og 3-årige virksomheder er dermed faldende. Overlevelsesraten efter 3 år for virksomheder stiftet i perioden 2001-2018 svinger over årene, men falder samlet med 3 pct.-point, og der kan spores en negativ trend i perioden, jf. figur 2.

For de 5-årige virksomheder stiftet i perioden 2001-2016 er den negative trend større. Virksomheder stiftet i 2001 havde en overlevelsesrate på 45 pct. efter 5 år, mens den i 2016 var reduceret til 41 pct. Dette niveau placerer Danmark i midten af EU-27 målt på overlevelsesraten for 5-årige virksomheder.

Overlevelsesraten for 3-årige og 5-årige virksomheder ud fra stiftelsesår.



Kilde: Danmarks Statistik

Figur 2

Som figur 1 viste, bidrager hele 9 ud af 10 brancher til at trække udviklingen ned, mens finansierings- og forsikringsbranchen trækker gennemsnittet op.

## Stadigt store andele af nyopstartede virksomheder på tværs af brancher går konkurs

Der er klare niveauforskelle i overlevelsesraten for nystartede virksomheder for de enkelte brancher, jf. figur 3. Særligt slemt står det til for landbrugs-, skovbrugs- og fiskeribranchen. Kun 42 pct. af virksomhederne overlever de første 3 år, og 30 pct. overlever de første 5 år.

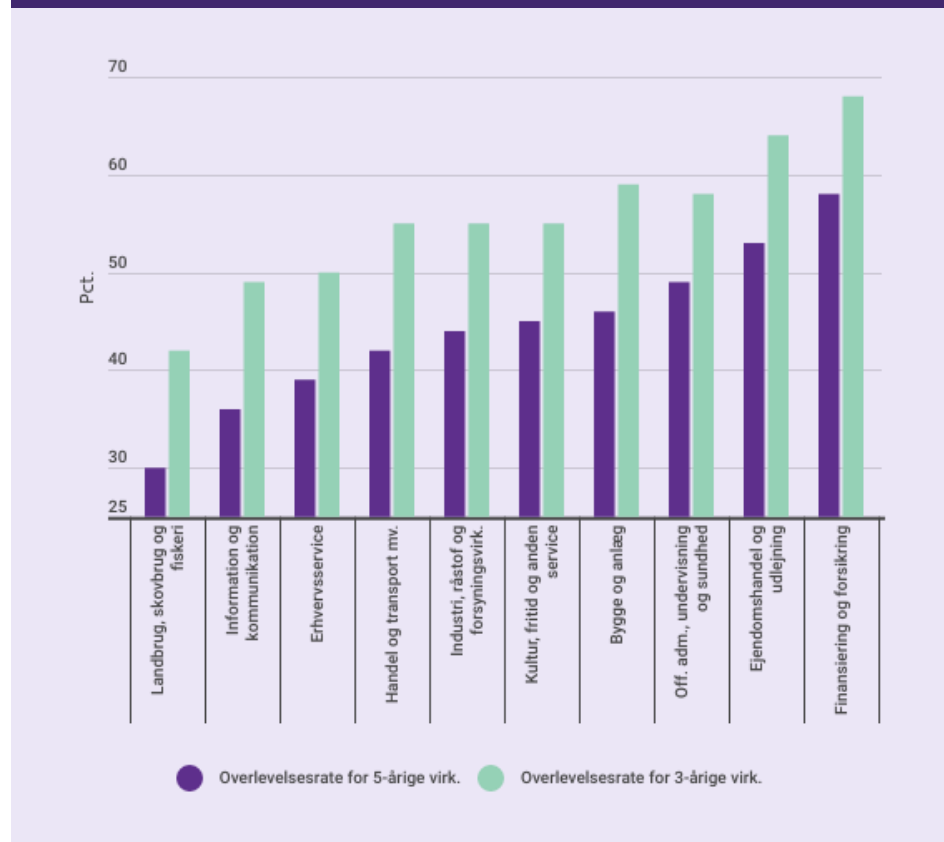
Modsat ser den gennemsnitlige overlevelsesrate bedre ud for finansierings- og forsikringsbranchen, hvor overlevelsesraten for 3-årige virksomheder var på 68 pct. og 58 pct. for 5-årige virksomheder.

Gennemsnittet i overlevelsesraten for perioden 2017-2021 viser også, at der på tværs af alle 10 brancher er en vis forskel i raten for 3-årige og 5-årige virksomheder. Den største forskel for de 3-årige og 5-årige virksomheder ses i handel- og transportbranchen, som er på 13 pct. Den mindste forskel ses i brancherne 'offentlig administration, undervisning og sundhed', 'kultur, fritid og anden service' og 'finansiering og forsikring', hvor forskellen er 10 pct.

Ser man på tværs af brancherne i figur 3, så står det dog klart, at brancheforskellene i overlevelse primært er drevet af forskellen i overlevelsesraten efter 3 år. Faktisk kan hele 98 pct. af branchevariationen på den 5-årige overlevelsesrate forklares ud fra branchernes 3-årige overlevelsesrate.

I 8 af 10  
brancher  
overlever  
under 60  
pct. de før-  
ste tre år og  
under 50  
pct. de før-  
ste 5 år.

Gennemsnit af overlevelseshæft for hhv. 3-årige og 5-årige virksomheder i perioden 2017-2021 – fordelt på brancher



Kilde: Danmarks Statistik

Figur 3

## Konklusion og politikforslag

Overlevelsesraten for nystartede virksomheder er faldende, og det giver anledning til bekymring. Vi har nemlig brug for nye virksomheder, der skaber job og udfordrer de eksisterende med innovative processer og produkter. En lav overlevelsesrate kan skræmme potentielle iværksættere fra at udleve deres iværksætterdrømme.

SMVdanmark peger på flere veje, der kan sikre en højere overlevelsesrate blandt iværksætterne ved at adressere udfordringer med bl.a. bureaukrati, retssikkerhed og finansiering. Vi opfordrer politikerne til at tage følgende forslag op i de iværksætterforhandlinger, der forventes at begynde inden sommerferien 2023:

1. Mindre papirarbejde:
  - a. 68 pct. af SMV'erne mener, at mængden af bureaukrati, regler og indberetning til det offentlige er den faktor, som udgør de største barrierer for at drive iværksætter i Danmark. Siden 2002 er der blevet oprettet 2.577 love og bekendtgørelser af erhvervsministeriet, hvoraf 914 stadig udgør gældende regulering.
  - b. SMVdanmark foreslår derfor måltal for at nedbringe bureaukrati-omfanget opgjort ved mængden af regler og administrative byrder, som såvel folkevalgte som centraladministrationen holdes op på.
2. Styrket retssikkerhed og lige konkurrencevilkår:
  - a. Et loft over betalingsfrister for alle virksomheder på 30 dage vil sikre, at iværksætterne hurtigt får deres penge hjem fra store kunder, hvor de ellers har meget ulige konkurrencevilkår. Det vil gøre iværksætterne mindre sårbare ift. likviditet.
  - b. Generelt eftersyn af iværksætteres retssikkerhed, herunder ret til erstatning, hvis man har modtaget forkert rådgivning af banken.
3. Bedre adgang til kapital:
  - a. Danskerne investerer hvert år milliarder i aktier, og disse midler kunne skabe vækst hos danske iværksættere og SMV'er. Man kan øge investeringerne ved at give en skattefordel ved at investere i danske SMV'ere og iværksættere på linje med aktiesparekontoen. Her betaler man kun 17 pct. i skat på afkastet (hvor beskattningen på crowdlending i dag er noget højere i form af 25,6-42,7 pct.).
  - b. Det skal være muligt for anpartsselskaber at sælge ejerandele til offentlighed (equity crowdfunding).



## Kontakt

Økonom Pernille Birch,  
tlf. 22 11 25 61, [birch@smvdanmark.dk](mailto:birch@smvdanmark.dk)

Juniorkonsulent Gustav Vind Rasmussen, [vind@smvdanmark.dk](mailto:vind@smvdanmark.dk).

SMVdanmark, september 2023